

Het bruist in de stad van initiatieven rond voedsel. Wie eenmaal door het voedselvirus is aangestoken, blijft zich inzetten voor gezond en duurzaam voedsel. Voedsel verbindt mensen en culturen. Het ligt elke dag op ons bord en staat centraal bij vieringen en feesten. Ook de media staan bol van verhalen over voedsel, onder meer over de enorme invloed van de voedselketen op het milieu en klimaat; over de herkomst van virussen, over voedselpioniers die op meer houdbare vormen van landbouw overschakelen en over het groeiende probleem van overgewicht en het verleidelijke aanbod van te veel vet, suiker en zout.

De groeiende aandacht voor voedsel is ook te zien in de landelijke en lokale politiek. De omslag naar kringlooplandbouw in het nationale beleid onder Minister Carola Schouten is een mijlpaal¹. Recent is het pleidooi van wethouders uit de grote steden voor een gezonde voedselomgeving². Zie ook de campagne 'Het is tijd voor gezonde voeding'³ waar de gemeente Amsterdam aan meedoet. In 2013 is in onze stad de gemeentelijke Voedselstrategie aangenomen en er is een aanzet gedaan voor een Voedselpark in het Zuiderpark. Afgelopen jaar is het initiatiefvoorstel 'Duurzaam voedsel: nog een tandje bijzetten'⁴ met brede steun aangenomen.

Kortom, voedsel en waar het vandaan komt leeft bij burgers, in de media en ook steeds meer bij de politiek. Voedsel verdient dan ook een prominente en verbindende plek in toekomstig beleid.

Voedselbeleid gaat niet alleen over gezondheid en milieu, maar ook over de leefomgeving, werkgelegenheid, woningbouw, onderwijs en sociale cohesie. Op al die terreinen van het gemeentelijk beleid is wel wat aandacht voor voedsel, maar het is te versnipperd. Het is niet goed ingebed in de gemeentelijke structuur. Neem de Programmabrief Duurzaamheid 2021. 'Voedsel' is daarin ondergeschoven bij 'Grondstoffen'. Daar hoort het niet thuis. Ondernemers en initiatiefnemers weten door dit onsamenhangende beleid vaak niet bij welk 'loket' ze moeten zijn; het is niet duidelijk 'wie er van is'.

Omdat in voedsel heel veel samenkomt, vergt voedsel een samenhangend beleid. Een integraal voedselbeleid kan niet zonder een interdisciplinair voedselteam met kennis van zaken plus bijbehorend budget; een budget dat recht doet aan het belang van voedsel. Die inzet van personeel en geld wordt dubbel en dwars terugverdiend, want wat bijdraagt aan een beter milieu en een betere gezondheid, draagt vaak ook bij aan een betere leefomgeving, economie en betrokkenheid van burgers. Een dergelijk integraal voedselbeleid kan het beste tot stand komen en uitgevoerd worden *samen* met burgers en de initiatieven die zij al hebben opgezet. Ons Eten⁵ kan als initiatiefnemer van de Haagse Voedselraad hierbij een verbindende en coördinerende rol spelen.

Haagse Voedselraad

Er is in onze stad een rijk scala aan praktische initiatieven, organisaties en bedrijven die zich met

¹ Minister Carola Schouten eindigt het voorwoord van de nieuwe landbouwvisie (2018) met: 'Ik heb er veel vertrouwen in dat we toe kunnen werken naar kringlooplandbouw, en dat we daar samen met boeren, tuinders en vissers, andere ondernemers en maatschappelijke partijen onze weg in vinden'. <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/beleidsnota-s/2018/09/08/visie-landbouw-natuur-en-voedsel-waardevol-en-verbonden>

² <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/steden-willen-wetswijzing-in-strijd-tegen.15891571.lynkx>

³ www.tijdvoorgezondevoeding.nl

⁴ https://denhaag.raadsinformatie.nl/modules/6/moties_amendementen_en_initiatieven/516824

⁵ <https://www.ons-eten.nl/voor-de-natuur/lokaal-voedsel-in-den-haag/>

handen, hart en ziel inzetten voor een samenleving die anders en beter met de hele voedselketen omgaat. Die Haagse voedselgemeenschap is een belangrijke bron van kracht en innovatie.

Wij hebben de handen ineengeslagen en gaan een Haagse Voedselraad oprichten, daarbij geïnspireerd door voorbeelden uit andere steden waar voedselraden hun waarde hebben bewezen⁶. We bundelen onze krachten, we zorgen voor afstemming en betere onderlinge samenwerking, we wisselen kennis uit ook met voedselproducenten in en om de stad en we stellen onze kennis en ervaring beschikbaar om *met* de gemeente tot een gedragen voedselbeleid en - strategie voor onze stad te komen. Want om de voedselketen naast duurzamer en gezonder ook lokaler te maken, is een actieve betrokkenheid van de gemeente broodnodig. Als Haagse Voedselraad gaan wij graag periodiek met de gemeente aan tafel om die prominente en verbindende plek van voedsel uit te werken. De Voedselraad kan helpen met vragen zoals:

- Hoe kunnen we de voedselomgeving gezonder maken en vergroten we kennis over gezond leven en voedsel in onderwijs en onder de inwoners van onze stad?
- Hoe werken we aan de verbinding met de regio en de productie en distributie van gezond en duurzaam voedsel vanuit de regio⁷ en welke rol kunnen buurtmarkten daarbij spelen⁸?
- Hoe vergroten we het aanbod van gezond en duurzaam voedsel in supermarkten, restaurants en kantines?
- Hoe kunnen voedselinitiatieven het beste ondersteund worden?
- Welke rol kan een laagdrempelig Haags Voedselcentrum bij dit alles spelen?

Dit is dan ook meer dan een verzoek, het is tevens een aanbod tot samenwerking met de gemeente als belangrijke partner; een aanbod vanuit kracht en de overtuiging dat voedsel de prominente plek verdient die het nu nog niet heeft. Een aanbod dat de stad heel veel kan en zal opleveren op het gebied van leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid, werkgelegenheid, economie en betrokkenheid van burgers.

Gezondheid en milieu staan hoog op de agenda van veel burgers. Wat zou het mooi zijn als een stevige meerderheid binnen de Haagse lokale politiek de handen ineenslaat en voedsel die noodzakelijke prominente plek geeft. Een meerderheid om samen een voedselvisie met plan van aanpak verder te ontwikkelen en daar vervolgens naar te handelen.

⁶Bijvoorbeeld zoals in Gent <https://stad.gent/nl/groen-milieu/klimaat/eten-van-hier/duurzame-voedingsinitiatieven/gent-en-garde> <https://eetbaarede.nl/2020/02/19/smaakstad-ede-nieuwe-organisator-van-voedselraad/>

⁷Zoals <https://www.rechtstreex.nl/> en <https://www.herenboeren.nl/>

⁸ Zoals <https://lekkernassuh.org/>

Ondertekenaars van deze brief zijn:

Organisaties, bedrijven en instellingen in en rond Den Haag:

- Lekkernassûh
- Spinozahof/Lusthof
- Participatiekeuken
- Rechtstreex
- Conscious Kitchen
- Pluk Den Haag
- Haagse Honing
- Compostbakkers
- Grote Markt Den Haag
- Haagse Wijngaard
- Eetbaar Park
- Haagse Zwam
- Vers en vrij
- Slow Food Youth
- Fietsen voor mijn eten – 's-Gravenzande
- Buitenbrigade
- BuitenLeeft
- Compostier
- Grondstoffenfiets
- Groente ontmoetingsplek
- De Mussen
- De Groene Zon
- Social Capital
- Feedback Europe
- Druivenkwekerij Nieuw Tuinzicht – Den Hoorn
- Tuinbouwer Natuurluck – Zevenhuizen
- The New Farm
- Buitenplaats Molenwei
Leidschendam/Stompwijk
- Koppert Cress – Monster
- Toverbos
- Circulaire Voedselstraat
Scheveningen
- Voedselbank
- The Farm
- SPARK
- Tuinen van Mariahoeve
- Transitie Coalitie Voedsel – De Bilt
- The natural City
- De Broodbrouwers/LekkerBrood
- HappyTosti
- Backers Basket
- Lokaal Voedsel DH
- Soil and Sun Kitchen
- Geloven in Moerwijk
- Pakhuis de Reigah
- Voedselbos Mariahoeve
- Lekker Bezig Buiten
- Smaak voor Groen
- Kompaan Bier
- North Sea Farmers
- I'M BINCK
- Greens in the Park
- Hoeve Biesland – Delfgauw

Bewoners:

- Eveline de Heij
- Sander Leroy
- Kitty Hinkenkemper
- Sacha winkel
- Jerney de Wilde
- Frank Mechielsen
- Mariska Slappendel
- Henk Baars
- Mark de Hoop
- Rebekka van Roemburg
- Nieske van der Voort
- Irene Plugge
- Sophie Louise
- Tycho Vermeulen
- R.W.J.M. Van Oppenraaij
- Annelies Goedbloed
- Jan Morsch
- Rik Pronk
- Bettelies Westerbeek
- Neo de Bono
- Yannik Bergmann
- Anubhav Kandpal
- Bernard Verheul
- Marcel Kleizen

- Marco Swart
- Suzanne Monnier
- Frans de Vries
- Jesse Spoelstra
- Mary Witteman
- Manon Tiessink
- Peter Slingerland
- Linda Duijndam
- Margriet Knospe
- Ed de Jager
- Vicky van der Krogt
- Rob Baan
- Iris Schutten
- Lisanne van Oosterhoud
- Marianne Edixhoven
- Roos Van Riesen
- Jarno Dakhorst
- Pleun Jansen
- Frank Mechielsen
- Kees Nieuwenhuizen
- Anita
- Jasper Langbroek
- Mark van Duijn
- Lotte Bronswijk
- Jose Bergholtz
- Allard Friedrich
- Arie Visser
- Randy Blom
- Frans van der Steen
- Wibe Smulders
- Joke Steenvoorden
- Gita van Duinen
- Ad Overgaag
- Ruby Chwathko
- Tim
- Michaël
- Charlotte Jansen
- Freek van Kleinwee
- Gertjan Wiersma
- Christiaan Uythoven
- Marja van der Ende
- Jeroen Bertsch
- Tom Van Dooren
- Elly Rijnierse
- Marjan Looije
- Arna van der Sloot
- Gwénaël Hugon
- Holke Wierasma
- Sabrina Lindemann
- Malou Visser